

LA DECLARACIÓ BASCA

Nou full de ruta per a ciutats i pobles europeus
creant municipis productius, sostenibles i resilients
per a una Europa habitable i inclusiva

Preàmbul

El nostre origen

Fa més de 20 anys, durant la 1ª Conferència Europea de Ciutats i Pobles Sostenibles, els líders de les ciutats i pobles europeus van aprovar la pionera **Carta d'Aalborg**, que va donar començament a la Campanya Europea de Ciutats i Pobles Sostenibles. Inspirada en els resultats obtinguts en la Conferència sobre Medi Ambient i Desenvolupament de l'ONU celebrada a Rio de Janeiro l'any 1992, i els resultats del Grup d'Experts en Medi Ambient Urbà de la UE, i amb el suport de les principals Xarxes Europees de Governos locals, la Campanya va evolucionar per convertir-se en el primer moviment de governs locals a gran escala basat en compromisos clars i amb una poderosa estructura de suport, incloent el suport de la Comissió Europea. A partir de llavors, un gran nombre de processos d'Agenda Local 21 es varen desenvolupar a tot Europa, establint perspectives i accions a emprendre a favor d'un futur sostenible per a les ciutats europees. En algunes zones d'Europa, els governs regionals i nacionals han donat suport al moviment Agenda Local 21, tant des d'una perspectiva estructural com financera. Durant la seva primera dècada d'existència aquest moviment es va centrar en gran mesura en una planificació participativa i en qüestions ambientals.

10 anys després, el 2004, després de la Cimera Rio + 10 de l'ONU que es va celebrar a Johannesburg, la necessitat d'un marc de referència clar que inclogués una definició d'objectius i una mesura del progrés va quedar reflectida en els Compromisos d'Aalborg. Un gran nombre de ciutats començaven a desenvolupar els seus compromisos i a debatre sobre els indicadors i sistemes de gestió per a la seva implementació i supervisió. En aquell moment, l'enfocament es centrava en els mecanismes d'implementació, l'eficàcia dels recursos i els processos que apliquessin aquests recursos en benefici dels serveis i el benestar de la societat.

El Pacte d'Alcaldes i Alcaldesses, i l'Agenda Urbana Europea

Amb el llançament del Pacte d'Alcaldes i Alcaldesses per una Energia Sostenible Local el 2008, va néixer un nou model de governança a Europa, connectant de forma directa els nivells polítics locals amb la Unió Europea. Avui, aquesta iniciativa uneix els camins de milers d'autoritats locals i regionals que voluntàriament es comprometen a implementar els objectius climàtics i energètics de la Unió Europea en els seus territoris. Si aquest reeixit model de governança pot ser replicat en altres àrees temàtiques segueix sent objecte de debat.

En 2016 es presenta la nova Agenda Urbana Europea, amb l'objectiu d'integrar millor les polítiques urbanes a la Unió Europea, i establir noves formes de cooperació entre els governs locals, la UE i la Comissió Europea. Aquest marc es veurà recolzat pel Pacte d'Amsterdam, que es llançarà a finals de maig de 2016.

El nou marc de les Nacions Unides

El setembre de 2015, l'Assemblea General de les Nacions Unides va aprovar els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), entre els quals es troba l'objectiu 11, que fa referència a ciutats i àrees urbanes. Els ODS segueixen la lògica i l'esperit dels Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (ODM), i els traslladen a la nova Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible.

Aquests objectius són d'aplicació per a tots els estats membres de l'ONU i assumeixen una perspectiva integradora sobre desenvolupament internacional i suport de la vida humana al nostre planeta. Els ODS inclouen noves temàtiques i un enfocament que presenta el medi ambient, l'economia i la societat com a sistemes integrats en lloc de pilars separats i en competència, com ara el Consum i la Producció Sostenible.

El mes de desembre de 2015 i amb motiu de la 21a Conferència de les Parts (COP 21) de la Convenció Marc de Nacions Unides sobre Canvi Climàtic (CMNUCC) a París, es va assolir un acord global sobre el clima per limitar l'escalfament global a un increment de la temperatura entre 1,5 ° i 2 ° C. Juntament amb altres acords de referència internacionals, **l'Acord sobre el Clima de París** dona forma al marc internacional per a les accions sobre el clima a tots els nivells de govern.

Durant la Cimera sobre el Clima de les Nacions Unides de setembre de 2014, el Secretari General de les Nacions Unides i el seu enviat especial per les Ciutats i el Canvi Climàtic va llançar el **Global Compact of Mayors** (Pacte Global d'Alcaldes i Alcaldesses contra el canvi climàtic). Amb el suport de les principals xarxes de ciutats, el Pacte estableix una plataforma comuna per canalitzar l'impacte de les accions col·lectives de les ciutats a través de inventaris estandarditzats d'emissions i riscos climàtics i d'avaluacions públiques consistents sobre els esforços d'aquestes ciutats. Centenars de ciutats de tot el món s'han sumat al Compact of Mayors des de llavors.

Potser d'una manera més explícita que anteriorment, aquests acords tenen en comú la noció de límits globals que s'han de respectar per protegir la qualitat de vida de les persones que poblen ciutats, països i continents, en definitiva, que habiten el nostre planeta. No obstant això, adquireix una major rellevància reconèixer que els canvis necessaris per aconseguir els objectius esbossats globalment passen per una transformació integral de la societat, i cal fer front a desafiaments socials, culturals, econòmics i tecnològics que afectaran profundament a les societats urbanes .

Ciutats i pobles d'Europa

Es sol·licita als líders de les ciutats i pobles, responsables de la presa de decisions, agents urbans i ciutadania que dissenyin i donin forma a aquesta transformació atès que Europa encara no ha aconseguit recuperar-se de la crisi financera i econòmica, i els nostres països s'enfronten a la desocupació i a una bretxa cada vegada més gran entre rics i pobres. A més, les nostres societats s'han d'enfrontar a conflictes regionals en regions confrontants, a la bretxa econòmica i social, que és una de les seves causes, així com a la migració cada vegada més gran cap a Europa, que és una de les seves conseqüències.

Avui en dia, per poder fer front a aquests reptes, hem de pensar creativament i trobar una manera innovadora de comprometre'ns econòmicament i socialment amb les nostres societats civils, especialment a nivell local. Haurem de trobar solucions sostenibles que incrementin el valor econòmic que s'obté en ciutats i regions en benefici de la població local. Necessitem inspiració, una major consciència i una millor educació, noves idees, innovació tecnològica i social, i el nostre compromís actiu com a responsables polítics, agents emprenedors i ciutadania responsable per protegir conjuntament el nostre futur.

Hem de definir una nova fulla de ruta cap al futur!

Nosaltres, alcaldes i alcaldesses de ciutats i pobles europeus

Volem assumir la nostra responsabilitat en el benestar de la nostra ciutadania i la del futur, i en la dimensió global del nostre desenvolupament local, estil de vida i consum de recursos

Reconeixem la necessitat d'una transformació tecnològica, socioeconòmica i sociocultural de les nostres societats amb l'ànim d'assegurar una qualitat de vida digna per a la nostra població alhora que es respectin els límits dels nostres ecosistemes locals i globals, i els recursos naturals disponibles.

Entenem la necessitat de transformació amb la finalitat de:

1. descarbonitzar els nostres sistemes energètics i reduir el consum total d'aquest recurs,
2. crear patrons de mobilitat urbana i accessibilitat sostenibles
3. protegir i millorar la biodiversitat i els serveis dels ecosistemes,
4. reduir l'ús de terreny no urbanitzat i els espais naturals,
5. protegir els recursos hídrics, la qualitat de l'aigua i la de l'aire,
6. adaptar-se al canvi climàtic i reduir el risc de catàstrofes,
7. millorar els espais públics per crear entorns de convivència, segurs i dinàmics,
8. aconseguir habitatges suficients i adients per a tota la ciutadania,
9. garantir la inclusió i la integració social de tots els estaments de la societat,
10. enfortir les nostres economies locals i les oportunitats d'ocupació local.

Per a recolzar i accelerar...

... La transformació sociocultural:

Desenvoluparem una "cultura de la sostenibilitat" basada en l'accés equitatiu als serveis municipals per a tota la ciutadania sense distinció per causa d'edat, religió, raça o gènere, i la reflectirem en els nostres pressupostos i sistemes d'educació;

Implicarem activament a la nostra ciutadania, i passarem d'una planificació participativa a una implementació participativa, donant suport i utilitzant nous enfocaments com la producció, la innovació, i el disseny col·laboratiu;

Redefinirem els límits entre serveis, activitats i tasques públiques i privades, i intentarem fomentar el compromís privat i cívic a nivell local;

Propiciarem la innovació social, les empreses socials i el compromís cívic en suport a la educació, la formació i la inclusió social de grups marginats i immigrants;

Donarem suport a una "economia compartida", una "economia de col·laboració" o una "economia cívica" i altres enfocaments que combinin les idees d'esperit emprenedor, el compromís cívic i la transformació de la societat.

... La transformació socioeconòmica:

Convertirem els reptes que se'ns plantegen en oportunitats per a les nostres economies locals en àrees clau com la producció descentralitzada d'energies renovables, producció d'aliments locals, conceptes innovadors de transport, nous enfocaments als serveis socials i moltes altres innovacions;

Crearem i tancarem les cadenes de valor local, facilitarem la cooperació innovadora d'empreses per captar valor local i regional, crear oportunitats d'inversió local a petita escala i llocs de treball, i augmentar els ingressos públics;

Aplicarem idees innovadores de finançament, com el crowdfunding, el finançament cooperatiu, la combinació de fons públics i municipals o les monedes complementàries;

Adquirirem productes i serveis respectuosos amb el medi ambient, i tindrem en compte els impactes socials i econòmics d'una decisió de compra;

Fomentarem el desenvolupament cap a una economia circular que redueixi la necessitat de consumir recursos naturals i generar residus.

... La transformació tecnològica:

Seleccionarem i aplicarem amb seny noves tecnologies intel·ligents que donin suport a les transformacions socioculturals i socioeconòmiques necessàries, i vetllin per l'interès de la ciutadania i el bé públic;

Utilitzarem la compra pública com un instrument per accelerar la introducció en el mercat de tecnologies innovadores i sostenibles, i assegurarem que la seva aplicació segueixi els dictàmens de la demanda i permeti l'aplicació de solucions locals descentralitzades als reptes als quals ens enfrontem;

Plantarem cara a la bretxa digital en les nostres societats locals i facilitarem la infraestructura i el suport necessaris perquè tots els grups tinguin igual accés als serveis d'informació i digitals;

Donarem suport als estàndards de dades de lliure accés i ens ocuparem de que les dades públiques recollides no siguin controlats per actors privats, i segueixin estant disponibles per als nostres governs locals per tal de millorar les polítiques i serveis per a la ciutadania;

Prepararem les nostres polítiques, els nostres sistemes de gestió pública i governança així com les nostres societats urbanes per als canvis socioculturals que desencadenen les tecnologies innovadores i intel·ligents per tal de maximitzar els efectes positius.

Per convertir-nos en agents actius que facin realitat aquesta transformació ...

... Apel·lem als governs nacionals i regionals, i a la Unió Europea:

Per incrementar substancialment la integració horitzontal (entre departaments i ministeris) i vertical (entre tots els nivells de governança) de les polítiques relacionades amb el desenvolupament urbà;

Per oferir marcs reglamentaris comuns, incentius i impostos per tal de crear condicions de mercat que potenciïn la transformació necessària i generin escenaris transparents i condicions de competència equitatives per a tots els actors privats i públics implicats, revocant marcs, incentius i impostos que impedeixin aquesta transició;

Per fomentar i donar suport a iniciatives liderades per la comunitat i enfocaments descentralitzats basats en marcs reglamentaris comuns i condicions de mercat per tal de donar suport a les cadenes de valor locals i la captació de valor;

Per alinear els objectius i finalitats polítiques amb els programes financers i plans de suport disponibles per al desenvolupament urbà i la infraestructura;

Per assessorar institucions financeres públiques i bancs en el suport a inversions a petita escala per sota dels llindars actuals, i oferir programes de seguretat i fons de garantia per a inversions basades en la comunitat.

... Declarem la nostra disposició:

A donar suport als governs nacionals i regionals i la Unió Europea a l'hora d'implementar els Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'ONU i l'Acord sobre el Clima de París, i d'alinejar l'Agenda urbà de la UE amb els seus objectius;

A iniciar i implementar les accions de transformació localment al llarg de les 15 pautes del nou full de ruta;

A monitoritzar i documentar accions de transformació i fer que estiguin disponibles per a ser replicades a través de la Plataforma Europea de Ciutats Sostenibles
www.sustainablecities.eu

Emparada per:

El convidem a donar suport a la Declaració Basca.
Per a més informació, poseu-vos en contacte amb **basque2016@iclei.org**

basquecountry2016.eu

#BasqueDeclaration

Seguiu a twitter: **[@sustain_cities](https://twitter.com/sustain_cities)**